

„Utálom e kor hiú gyönyörét”. A címszereplő: Mokok Attila

A III. Richárd Komáromban AZ ELFOJTOTT INDULAT DRÁMÁJA

Így vágyakozik Jack Rice, a kellékes, a varrónő fia, **John Mortimer** hetvenes években megjelent **Will Shakespeare** című regényében a **III. Richárd** egyik szerepére. Akkoriban még férfiak játszották a női szerepeket. Panaszolja is hősünk, hogy „a nyurga, mulya Alex Cooke-ra osztották a szerepet, pedig öreg volt már, és nem is igazán csinos”. Az akkor még megíratlan uralkodó nem is sejtette, mekkora karriert fut majd be a világ színházaiban. Bár kutatók állítják, a szerző torzította el. **Továbbra is eldöntendő kérdés ugyanis – áll az egyik nemrég megjelent tanulmányban – hogy mennyire a bosworth-i győzelem után trónra került Tudor-dinasztia befekető kampányának eredménye az a szinte démoni kép, amely III. Richárdról a mai napig fennmaradt,** és amelyet William Shakespeare híres-hírhedt – nyomtatásban először 1597-ben megjelent – királydrámája még tovább feketített.

A **Komáromi Jókai Színház** színpadán, ahol **Vas István** fordításában látható a dráma; dramaturg: **Varga Emese**, rácsok és 21 hordó között kel életre az utolsó, csatában elesett angol király története. A díszlet **Jozef Ciller m.v.** munkája. A szereplők modern viseletre emlékeztető jelmezekben játszanak. Jelmeztervező: **Milan Čorba m.v.** A rendező **Martin Huba m.v.** a **Kulisszák** című színházi lapban mondja el, hogy amikor párhuzamot keresett a 416 éve játszott darab és mai életünk között, a parlamentet találta erre rímelő környezetnek. „Ott is színészek ülnek, az egyik rosszabb, a másik jobb színész, az egyik becsületesebb, a másik kevésbé”. Így a nagy színházi mester, egyetemi oktató,

színművész, aki nem akart kasírozott asztalt számítógéppel és parlamenti padokat, olajhordókat tett hát a színpadra. Hiszen manapság az olajért gyilkolnak és háborúznak a világban. Ráadásul ezek a hordók kiválóan alkalmasak arra is, hogy egészen elképesztő hangokat hallassanak a drámai helyzetekben, máskor pedig ülőalkalmatosságok, lefejezéshez használt bakok, vagy éppen sírok legyenek. Zene: **Peter Mankovecký m.v.**, színpadi mozgás: **Juraj Letenay m.v.** A címszerepben **Mokok Attila** színészetének legjavát mutatja. A 28 jelenetből 18-ban szerepel. III. Richárdként csak csettint egyet, és elhárul az útjából minden akadály. Meghal mindenki, aki veszélyeztetné az annyira áhított trónt. **Martin Huba** egyik legerősebb képe az, amikor a végzetes csata előtt a királyra terítik palástjaikat a parancsára korábban kivégzett áldozatok kísértetei. Emlékezetes marad az Erzsébet királynővel (**Szabó Szvrcsek Anita**) való kettőse is. Az a jelenet, amikor a király egy hatalmas rózsacsokorral és két pohár pezsgővel tárgyal arról, hogy megkapja Erzsébet lányának kezét. És biztosan mindenki emlékezni fog **Simon Ákos m.v.** (Edward herceg) és **Simon Barna László m.v.** (York herceg), a két gyermekszereplő színpadi jelenlétére, valamint az előadást záró angyali énekükre. Mert a komáromi előadás végén is eljönnek a sors angyalai, és Richmond gróf (**Tóth Tibor Jászai Mari-díjas**) megöli a királyt, amivel véget vet a Rózsák Háborújának és a Plantagenet-dinasztia uralkodásának.

Népes társulat játssza a **III. Richárdot**, a **Komáromi Jókai Színház** 60., jubileumi

„Én csak
Egy
dologra tud-

tam gondolni, hogy ki játssza majd Lady Annát, akinek halott férje koporsója felett teszi a szépet a púpos abban a jelenetben, amelyről tudtam, hogy megvan Will Shakespeare fejében, ha nem vetette is még papírra. (...) Egyetlen vágy fűtött: hogy én lehessenek a szép és tüzes Lady, Anglia királynéja”.

évadának díszelőadását. 26 szereplőt sorol a színlap. Csupa fájdalom árad a színpadról, átkok és sikolyok hallatszanak szüntelen. Lady Annát, kinek szerepére a fent emlegetett Jack Rice annyira áhítozott még a darab születése előtt, és a regényből kiderül, hogy később meg is kapta, **Tar Renáta alakítja**. Itt nincs koporsó halott férjjel. Fátyol van, bő köpeny; érzések, könnyek vannak. A remek színész nő új szerepében sem okoz csalódást. **Bandor Éva (Jászai Mari-díjas)** Margit királynéja is hosszan megmarad a hazafelé sétáló nézőben, akár csak **Rancsó Dezső m.v.** mostani maffiózókat idéző Buckinghamként, **Holocsy Krisztina** tetőtől talpig gyászba burkolózó York hercegnője, a **Fabó Tibor (Jászai Mari-díjas)** alakította, a király parancsait a végsőkhöz végrehajtó Sir William Catesby, vagy **Szabó Viktor**, az ártatlanul halálba zavart Clarence szerepében. És mind a többiek is, a gonosz király rendezte kegyetlen színjáték ilyen, olyan rangot viselő szereplői. A csapatjáték figyelemre méltó.

Azt pedig maga az élet rendezte úgy, hogy a **III. Richárd** komáromi próbafolyamata alatt jelentették be a szakemberek, hogy a tavaly szeptemberben, egy középkori templom romjaiban megtalált csontváz minden kétséget kizáróan III. Richárdé. Ezért most az egész világ vele foglalkozik. A nagy színjátékkal. Akiben annyi volt az elfojtott indulat, hogy a kegyetlenkedés-sorozat, amit a hatalom megszerzéséért végrehajtott, szinte természetesnek tűnik. Szerinte csak így lehet. Mégis. Úgy döntöttem, hogy nem leszek gazember. ■

BÁRÁNY JÁNOS, FOTÓ: KISS GIBBÓ GÁBOR